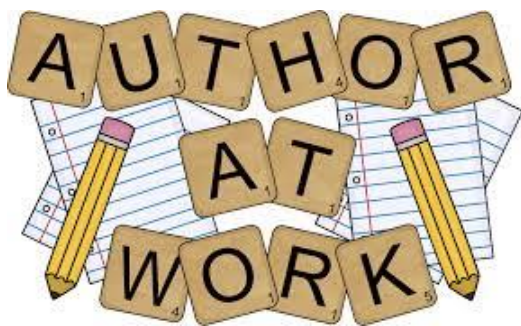

Proyecto Promocion di Lesamento

Tayer 9: Skirbimento Creativo

november 2015

Departemento di Enseñansa

Ehecucion: Proyecto Idioma den Enseñansa

Facilitado : Liliana Braamskamp-Erasmus
Organisado : Angelique Maduro (angelique.maduro@ea.aw)
Luga : Edificio di Codemsa, sala Jamanota
Ora : 2 or pa 4.30

CONTENIDO	PAGINA
1. De onderdelen van een schrijver	3
2. Power Point Presentatie van Liliana	4
3. Creatief schrijven: zo stimuleer je leerlingen	6
4. If we want our kids to love reading and writing	11
5. Tips voor het schrijven van een verhaal	12
6. De verhalenhoed	15
7. Hoe schrijf ik een griezelverhaal?	18
8. Hoofdpersoon nodig?	20
9. Verhaal-dobbelsteen en Gooi een verhaal	21
10. Nog meer schrijfideeën	23
11. Maak je eigen boek!	37
12. Interessante sites over lezen en schrijven	41

De onderdelen van een Schrijver

Obhetivo

Pa yuda libera e imaginacion, lag'e los riba papel y descubri e placer cu ta bini for di skirbimento.

Mehora e capacidad pa skirbi y lesa, encurasha pensamiento creativo y fortalese autoestima.

1. Encurasha cursista /alumno pa explora skirbimento creativo.

- Kico ta bo obra creativo faborito?

2. Desaroya un bos personal, inspira completamente por medio di e curason y imaginacion di cada cursista/alumno.

- Ken mi ta?
- Kico mi ta haci kinan?
- Kico mi ta desea di haci/logra?

3. Explora e imaginacion.

- Kico ta locual mi ta gusta?
- Kico ta e cos di mas imposibel cu mi lo desea?
- Con mi por skirbi e?

4. Experimenta cu diferente forma di skirbimento.

– Buki	Corant
– Pelicula	Revista
– Musica/Poesia	Dagboek
– Teatro	Carta (skirbi na man, email)
– Television	Pintura/ilustracion
– Radio	Social Media (FB, Twitter)
– Website/Blog	

5. Descubri e posibilidadnan infinito di skirbimento.

- **Ban crea un mundo nobo riba papel.**
- **Ban uza nos Imaginacion!**

Explora! Bishita! Conoce!

- **Nos naturalesa**
- **Nos Biblioteca Nacional**
- **Un compania di imprenta**
- **Un corant of revista**
- **Un cas editorial**
- **E Festival Di Buki Pa Mucha**
- **Nos escritor, ilustrador, musico, artistanan ...**

Creatief schrijven: zo stimuleer je de leerlingen in de klas

<http://educatie-en-school.infonu.nl/methodiek/46891-creatief-schrijven-zo-stimuleer-je-de-leerlingen-in-de-klas.html>

Leerlingen huiveren meestal wanneer hun leerkracht hen een schrijfopdracht geeft. En leerkrachten verwachten dikwijls meesterwerken maar krijgen ontgoochelende vodjes in de plaats. Hoe kan men hier verandering in brengen en de liefde voor het schrijven bijbrengen aan de leerlingen? Geef ze toffe, uitdagende en creatieve opdrachten!

Gooi ze niet voor de leeuwen

Al te vaak krijgen leerlingen een opdracht, één van de zo vele voor hen, waarbij ze gewoon het gevoel hebben te moeten uitvoeren. Gewoon wat opzoeken, even samenvatten of gewoon kopiëren van wat ze op het internet vinden en dan maar afgeven. Maar bij het geven van zo'n opdracht worden ze niet echt uitgedaagd. Net dat hebben leerlingen nodig. Met als beloning dan positief commentaar en/of punten maar eigenlijk is het vertrouwen in hun eigen kunnen vooral de beloning. Het gevoel van trots is dan opnieuw een stimulans om een andere opdracht zo goed mogelijk uit te voeren.

Zorg dus bij het geven van een opdracht dat er ruimte is voor creativiteit en maak je opdracht zo open mogelijk. Gooi de leerlingen echter niet voor de leeuwen en begin niet met een opdracht zoals schrijf een verhaal over ... of schrijf het vervolg van het verhaal. Men kan niet verwachten dat de leerlingen weten hoe ze hier moeten aan beginnen en dus krijg je eenvoudige verhalen van hen omdat ze dan toch maar iets hebben geschreven. Wanneer je van plan bent om de liefde van het schrijven over te brengen moet men dat de leerlingen ook stelselmatig leren en de opdrachten opbouwen naar hun kunnen.

Maak opdrachten net iets anders: enkele opdrachten...

Minuutschrijven

Als eerste opdracht kan je hen het minuutschrijven voorleggen. Elke leerling legt een blad papier voor zich en noteert er een zin op. De eerste zin begint voor iedereen hetzelfde met een leuke intro zin, bijvoorbeeld 'Er was eens...', 'Wist je dat...' of 'Geloof jij in...?' Daarna geven ze hun blad door aan hun buur en nu begint de fun.

Geef de leerlingen twee minuten de tijd om een vervolg te schrijven op de voorgaande zin. Het mag de grootste onzin zijn als ze maar schrijven. Door het feit dat ze zo weinig tijd hebben is het best plezierig voor hen en zijn de verwachtingen van hen niet zo hoog. Ze moeten en kunnen dus ook niet zoveel schrijven want uiteraard lezen ze eerst wat de anderen hebben geschreven. En toch werkt het want ze willen niet onderdoen voor hun burens en dus zo cool mogelijk proberen uit de hoek te komen. Gedreven door dit gevoel en de tijdsdruk beginnen ze plezier te beleven aan schrijven en zijn ze heel benieuwd hoe hun verhaal er uit zal zien.

Na het einde van de schrijftijd kunnen de leerlingen eindelijk hun verhaal lezen. Vaak gaan er glimlachen te voorschijn komen en dan gaat de leerkracht daar gebruik van maken om hele kort even de opdracht te overlopen. Wat was er moeilijk aan? Is het verhaal geworden wat jij ervan zou maken? Klopt het verhaal? Door deze oefening te doen heb je er hen op gewezen dat schrijven leuk kan zijn maar tegelijkertijd dat het opbouwen van personages en het bedenken van een idee niet even makkelijk is. En dat men met een aantal opdrachten dit probleem wel van de baan kan helpen.

Animatiefilmpje

Tijd om een stapje verder te gaan en de uitdaging wat groter te maken. Indien de vorige opdracht individueel moest gemaakt worden, kan dit een grote stap zijn. Indien men het klassikaal maakte, lijkt dit veilig omdat ze reeds ervaring hebben gehad met het vooraan optreden in de klas. Het animatiefilmpje is een leuke opdracht waarbij leerlingen een dialoogje schrijven in groep.

Ze krijgen een fragment uit een animatiefilmpje (niet te lang max.5 min) en kijken naar wat er gebeurt maar het geluid werd uitgeschakeld. Dus is het aan hen om de zinnen waarvan ze denken dat ze passen in het fragment erbij te schrijven. Uiteraard spelen ze dit dan nadat ze het hebben geschreven. Met spelen wordt hier bedoeld dat ze elk een rol voor zich nemen en gewoon de stemmetjes nadoen met de tekst die ze hebben gemaakt. Ze blijven dus op hun stoel zitten en de andere leerlingen krijgen hun werk te horen. Men kan dit eventueel opnemen met een stemrecorder en daarna zelf een filmpje maken met moviemaker om zo het coole gehalte van de opdracht wat te verhogen.

Stripverhaal

Het stripverhaal is een opdracht waar leerlingen zeker van zullen houden. Het is eigenlijk best een makkelijke opdracht dus ook voor leerlingen die een minder taalgevoel hebben is het uit te voeren. Deze opdracht kun je individueel laten maken, wanneer je wat onzekere leerlingen hebt is dat de beste strategie of in groepjes waarbij je de opdracht groter maakt.

De leerlingen lezen eerst een aantal fragmenten uit verschillende soorten strips. Zo komen ze in contact met verschillende schrijfstijlen en leert men hen wat de mogelijkheden zijn. De taal in Donald Duck is bijvoorbeeld helemaal anders dan in een Suske en Wiske, Asterix of Kuifje. Werk eventueel een quiz uit waarbij de leerlingen dan verschillende zaken die in de strips stonden moeten opgeven (kleuren van stripfiguren, houding, zelf taal zoals wat zegt Kapitein Haddock steeds...). Zo zorgt men ervoor dat leerlingen ook aandachtig de fragmenten gaan lezen en niet gewoon scannen zoals ze met veel teksten doen. Wanneer je deze voorbereidende fase hebt uitgevoerd zijn ze klaar voor het volgende.

Geef de leerlingen drie kopieën van een stripfragment waarvan de tekstballonnen blanco zijn. Uiteraard zijn dit andere fragmenten dan wat men al heeft gelezen. Zeg dat ze nu zelf aan de slag mogen gaan. Laat hen dit met potlood doen zodat ze kunnen uitwissen wanneer ze niet tevreden zijn. Op de tweede kopie zetten ze het in het net en daar geef je dan ook punten op. De derde kopie hebben ze nodig omdat ze het fragment zullen naspelen. Dat laatste doe je alleen wanneer je er voor koos om deze opdracht in groepjes te laten uitvoeren. Wanneer je leerlingen dus voldoende durf hebben, kan je ze vooraan plaatsen en hun zo hun creativiteit laten tonen aan de anderen. Zeg hen dat ze eventueel hun stem mogen vervormen of kledij mogen meebrengen.

Veel uitbouw van personages moeten ze niet doen want die zijn reeds gekend. Ze moeten zich enkel concentreren op de uitvoeringen die in de tekening staan en de taal. In dit geval moet het verhaal al kloppen en hebben ze toch al een beter idee van hoe de personages spreken en zich gedragen.

Gedichten

Gedichten zijn ook steeds schitterend om mee te werken. Zo kan men hen een aantal gedichten geven waarbij duidelijk gemaakt wordt dat er ook hier verschillende schrijfstijlen mogelijk zijn. Het kan rijmen of de rijmritmes (AA, BB, ABAB, ABCAB...) kunnen besproken worden, maar het belangrijkste is dat de leerlingen weten dat een gedicht niet hoeft te rijmen. Stop er eveneens een gedicht bij van Paul Van Ostaijen (Boem paukeslag: waarbij je hen het gedicht laat omzetten in geluiden en de woorden dus wegvallen).

Nadat je het voorbereidend werk hebt gedaan kan je hen de opdracht '*Kinderen van de wereld*' geven. De opdracht bestaat uit een filmpje van kinderfoto's die op het internet makkelijk te vinden zijn. Kinderen van alle continenten en met verschillende expressies. Met moviemaker <http://windows-movie-maker.en.softonic.com/download> is dit filmpje makkelijk te maken door alle foto's achter elkaar te plaatsen en er muziek op te zetten. Geef hen gedurende een volledig lesuur de kans om het te bekijken en tegelijkertijd een gedicht er over te schrijven. Indien ze tijd over hebben, kunnen ze er meerdere schrijven. Hou de opdracht open en laat hen kiezen of ze een specifieke foto nemen die hen heeft aangegrepen of wanneer ze de hele reeks foto's willen verwerken in hun gedicht. Daarna kan je hen het gedicht in het net op rijstpapier laten schrijven en dat aan een waslijn hangen in de klas. Dan lijkt het op de gebedsvlaggetjes van Tibet maar dan met gedichten.

Je kunt ook gebruik maken van deze kleurplaten: <http://www.leuke-kleurplaten.nl/kinderenvandewereld/kinderen-van-de-wereld-kleurplaten-017.html>

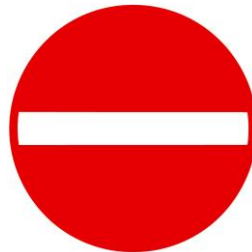
Zie ook: Creatief schrijven: Laat je leerlingen dichten!

<http://educatie-en-school.infonu.nl/methodiek/46934-creatief-schrijven-laat-je-leerlingen-dichten.html>

Props in de pot

Bij de laatste opdracht zijn ze klaar om een verhaal te schrijven. Maar opnieuw anders dan anders. Met *props in de pot* laat men de leerlingen een 9-tal strookjes papier voor zich leggen. Die negen strookjes verdelen ze in 3 groepen van 3 strookjes. Op elk van de eerste 3 strookjes schrijven ze **een ding of een gevoel**. Op elk van de andere drie strookjes **een persoon** en op de laatste drie strookjes **een plaats**. Daarna vormen ze een propje van elk strookje en deponeren ze die in de 3 potten die vooraan in het lokaal staan. De ene pot draagt het ticket plaats, de andere persoon en de laatste ding/gevoel. Geef de leerlingen de kans om uit elke pot 2 strookjes te halen. Aan de hand van de woorden die er op staan maken ze een verhaal. Ze moeten nu echter wel rekening houden met alles wat ze hebben geleerd over personage – en verhaalopbouw.

Absolutely NOT DONE

- Zeg hen ook nooit dat ze vandaag eens iets leuks zullen schrijven. Maar benader het vanuit een ander perspectief en zeg hen dat je ze vandaag uitdaagt. Dat klinkt al helemaal anders en de nieuwsgierigheid zal gewekt zijn.
- Zorg ervoor dat je de creativiteit niet naar beneden haalt door overtollige verbeteringen qua spelling aan te brengen. Dat kan je dan in andere lessen aanpakken maar best niet in de opdrachten creatief schrijven. Zo zorg je er alleen maar voor dat de leerling zijn durf verliest en zo weinig mogelijk op papier zal zetten.
- Verneder een leerling nooit wanneer hij iets heeft geschreven wat jij als belachelijk of kinderlijk ervaart. Spreek de leerling er achteraf over aan of stimuleer hem tijdens het schrijven om het misschien vanuit een andere invalshoek aan te pakken.
- Laat de leerling zijn eigen fantasie gebruiken. Uiteraard kan je als leerkracht wel enkele voorbeelden geven maar laat de opdracht een uitdaging blijven en niet opnieuw een uit te voeren opdracht.

“If we want our kids to love reading and writing in the future, we have to help them love reading and writing today.”

Patricia Zaballos is a writer, writing educator, former teacher and longtime homeschooling parent. She writes about writing and creative learning on her blog, Wonder Farm, and is the author of *Workshops Work! A Parent’s Guide to Facilitating Writer’s Workshops for Kids*. - See more at:

<http://patriciazaballos.com/writing-with-kids/>

Why positive feedback is more valuable than you may realize:

- 👍 **Positive feedback helps kids understand what they’re doing well.** Overly critical feedback simply teaches kids what not to do; it doesn’t teach them how to proceed.
- 👍 **Kids are more likely to move forward and try new things if they feel secure in what they can do already.** On the other hand, if their work seems faulty and full of errors, the idea of trying again can be overwhelming.
- 👍 **If kids feel that a teacher, a parent or another reader is a supportive reader, they will be more likely to go to that person for future writing help.** If a reader is overly critical, kids may be hesitant to share their work with that person.
- 👍 **Kids who receive positive feedback on what they’ve attempted learn to trust their powerful writing instincts.** Kids who receive too much critical feedback are less likely to trust their intuition, which makes it hard for them to develop unique, powerful writing voices.
- 👍 **Positive feedback tends to focus on what already exists in the writing—which is what the writer is likely to want to focus on.** Critical feedback tends to focus on what the reader considers to be wrong or lacking in the writing. Often, critical feedback is centered on the reader’s preferences and biases, rather than what the writer wants to accomplish.
- 👍 **Kids who feel good about their writing are likely to want to continue writing, and this internal motivation is likely to be *the most powerful factor* in their development as writers.**

TIPS VOOR HET SCHRIJVEN VAN EEN VERHAAL

Hoe pak je meteen de aandacht? Hoe bouw je een verhaal op? Wat doe je niet en wat wel? Hieronder staan enkele tips.

Om meteen de aandacht te trekken en vast te houden, laat je het verhaal al bij de eerste regel beginnen en maak je het actief.

Dus liever wel: "Kom onmiddellijk hier!" roept mama streng tegen Bas, "je weet hoe gevaarlijk het is in een drukke straat."

En liever niet: Bas en mama zijn aan het winkelen in een drukke straat. Bas loopt vooruit, hij loopt weg bij mama. Mama wordt boos en roept naar Bas.

"Don't tell them, show them!"

Oftewel vertel niet wat je duidelijk wilt maken, maar laat het gewoon gebeuren.

Dus liever wel: "Helluppie! De hond wil me bijten!" gilt Hans van schrik.

En liever niet: Hans schrikt van de hond en gaat gillen.

Vertel hoe iemand zich voelt door een bijvoeglijk naamwoord achter de uitspraak te zetten.

*Bijvoorbeeld: "Wat doe jij?" vraagt de aap **nieuwsgierig**.*

Een voorbeeld van een verhaallijn is:

1. expositie (hoe is de situatie)
2. er gebeurt wat
3. ontwikkeling van de gebeurtenissen
4. er is een ommekeer
5. afwikkeling

Als je een verhaal spannend wilt maken (en met spannend bedoel ik niet per se 'eng' maar dat je de aandacht vasthoudt) heb je een probleem of een conflict nodig.

Bijvoorbeeld:

- een kind dat toch doet wat papa verboden heeft
- een leeuw die boos is op het nijlpaard en zijn tanden laat zien
- de prijs die 's avonds uitgereikt zou worden is gestolen

- ☞ Als je fantasieverhalen schrijft over dieren, laat het dier dan ook dier blijven en niet teveel mens worden. Gebruik de eigenschappen van dat dier (het geheugen van een olifant, de tranen van de krokodil) en laat ze bijvoorbeeld niet blozen, want dat klopt niet.
- ☞ Blijf loyaal met je hoofdpersoon, ook al heeft hij of zij slechte eigenschappen. Je kunt je hoofdpersoon slechte eigenschappen laten afleren door gebeurtenissen in het verhaal, maar niet door terechtwijzingen (het opgeheven vingertje) van de schrijver.
- ☞ Schrijf kort en bondig! Laat overbodige woorden of stukken tekst eruit.

Tips van schrijvers:

Neem een "fragment" uit jouw leukste kindertijd of wat je hebt gehoord van anderen, in ieder geval iets anders, iets origineels of gek. Het onderwerp moet 1 woord hebben met misschien een lidwoord. Laat je fantasie werken, schrijf alle hilarische, gekke, grappige, leuke en spannende dingen op die je te boven komen. Blijf doorschrijven totdat je "op" bent met gedachten. Let niet op de zinsbouw, spelling of gewone stomme fouten, het is maar klad! Voeg alle dingen samen, verwerk dingen in wat je hebt geschreven en wat je van plan was om te schrijven. Verwerk woorden en zinnen om een bepaalde sfeer te creëren. Nu zorg je voor een goede zinsopbouw en spelling. Vergeet niet de korte regels, begrijpelijke taal en makkelijke stukjes.

Het is handig om een dagboek bij te houden, of je oude dagboek op te sporen. Je kunt verhalen schrijven over wat je toen hebt meegemaakt. Als het een echt gebeurd verhaal is, kun je ook naar de plaats van de gebeurtenis gaan, om alles aandachtig te bekijken. Als je een fantasie verhaal wil schrijven, bedenk iets origineels en niet iets dat op sneeuwwitje lijkt of zo. Iets nieuws bedenken waar niet iedereen op komt.

Je moet het zo spannend mogelijk maken als je een spannend verhaal wilt schrijven natuurlijk. En goed op de leestekens letten. Hier zijn nog een paar spannende woorden voor een spannend verhaal bijvoorbeeld: plotseling of opeens of het was een mistige avond. Je moet goed naar andere verhalen kijken en naar de plaatjes en spannende woorden gebruiken. Denk goed na wat je schrijft.

Als je een boek schrijft over dieren, zet er zoveel mogelijk plaatjes bij anders begrijpen ze het soms niet!

Weet wat je wilt schrijven. Als je zomaar begint omdat je toevallig een leuk personage in je hoofd hebt komt er niets van terecht. Weet wat voor soort verhaal je wilt maken, wat het hoogtepunt in het verhaal is, en hoe het afloopt.

Beschrijf eerst het verhaal in grote lijnen: **het plot**.

In **welke tijd** speelt het zich af en op welke plaats? Wat is **de tijdspanne**?
(bijv. een uur, een dag, een eeuw)

Bedenk dan **wat voor soort verhaal** het zal worden; een thriller, een roman, een historische roman of een kinderboek.

Denk vervolgens na over **de doelgroep**; voor wie schrijf je het verhaal?

Denk dan na over **de personages**;

- Wie zijn hoofd- en wie bijfiguren?
- Hoe zien ze eruit, hoe heten ze, hoe oud zijn ze, wat voor types zijn het.
- Wat is hun probleem? Hoe wordt het probleem opgelost?
- Wat voor gevolg heeft dat voor de hoofdpersonen.

Nu bedenk je **een structuur**. Pak een groot vel papier en schrijf daarop wat er in hoofdstuk 1 zal gaan gebeuren en wat er in het laatste hoofdstuk gebeurt. Zet vervolgens bij elk hoofdstuk in een paar woorden wat er zal gebeuren.

Het eerste hoofdstuk is het belangrijkste. De lezer moet meteen gegrepen worden en weten waar het verhaal over gaat en waar het zich afspeelt. Hij moet weten wat de belangrijkste personages zijn en zich van hen een voorstelling kunnen maken.

Begin dus met de ingrediënten van ieder verhaal: **Wie – Wat – Waar**.

Zet in grote lijnen het **begin, de kern en het slot** op papier, denk daarbij aan:

- *de introductie*
- *het probleem*
- *de oplossing*

Zorg voor een **goede afwisseling** tussen dialoog en beschrijving.

Zorg voor een **verrassend eind**!

De verhalenhoed: Tover snel en eenvoudig een origineel verhaalidee voor kinderen tevoorschijn!

(Jozua Douglas feb 27, 2013 – aangepast door Angelique Maduro)

Een verhalenhoed? Ja, we toveren er de meest waanzinnige verhalen uit tevoorschijn. Zoals een goochelaar een konijn. Eigenlijk zijn het drie hoeden. Uit elke hoed toveren we één basis-ingrediënt voor het verhaal.

De drie basis-ingrediënten van een verhaal

Een goed verhaal heeft op zijn minst een personage nodig: Wie? Het heeft actie nodig, er moet iets gebeuren: Wat? En dan hebben we nog de plaats waar alles zich afspeelt: Waar? Dat zijn dus mijn drie basis-ingrediënten. Daar heb ik van te voren drie stapels briefjes van klaargemaakt: briefjes van Wie, briefjes van Wat en briefjes van Waar.

Allereerst stop ik de briefjes van WIE in de hoed. Een van de kinderen trekt er een uit: ons personage is geboren.

- Wanneer je dit in je klas wilt gaan doen kunnen de kinderen ook helpen bij het bedenken van de WIE – WAT – WAAR ingrediënten. Deze kunnen ook op (ijslollie) stokjes worden geschreven.

Daarna stop ik de briefjes van WAT in de hoed. Opnieuw laat ik een van de kinderen een briefje uit de hoed grabbelen: we hebben de actie. Tot slot doe ik hetzelfde met de briefjes van WAAR. Voilà: een hoogst origineel verhaal-idee.

Heel leuk, maar waar blijft het conflict?

De sinaasappel | doet een middagdutje | in China

Dit zou zomaar een verhaalidee uit de hoge hoed kunnen zijn. Het heeft alle ingrediënten *Wie?* | *Wat?* | *Waar?* en toch denk ik niet dat kinderen hier echt enthousiast van worden. Er mist nog iets. Wat we nodig hebben is een conflict. Of op zijn minst een aanzet daartoe.

Natuurlijk kan je hier zelf allerlei conflicten bij verzinnen, zo moeilijk is dat niet. Maar je kunt het toeval natuurlijk ook een handje helpen. Dat maakt het voor de kinderen een stuk spannender.

Denk goed na over wat je op de briefjes schrijft

Nog een voorbeeld:

De prinses | droomt van een prins | in de bibliotheek

Ook hier gebeurt nog niet echt iets spannends. Ik geef mijn personages daarom graag iets mee. Zet er een intrigerend bijvoeglijk naamwoord voor. De volgende karakters zouden zo op een briefje/stokje kunnen:

*De schele prinses
De vergeetachtige dief
De stiekeme verpleegster
De eigenaardige juffrouw
De verschrikkelijke tandarts*

*De gemene buurman
Het verdrietige meisje
De verlegen piraat
De tandeloze krokodil
De supersterke opa*

Door ze een eigenschap mee te geven, creëer ik alvast drama en dat hebben we nodig voor een goed conflict.

Dit doe ik ook met de actie. Ik zorg voor voldoende uitdaging en avontuur.

*Breekt een been
Vlucht voor een kannibaal
Bakt een taart
Bouwt een tijdmachine
Verdwaalt
Gaat verhuizen*

*Is verliefd
Heeft een geheim
Ontvoert een meisje
Vecht met een vader
Houdt van dansen
Gaat op vakantie*

En tot slot kies ik natuurlijk mijn plaatsen met zorg.

*Een gezellig ziekenhuis
Een reusachtig paleis
In een donker bos
Op het schoolplein
In een grot*

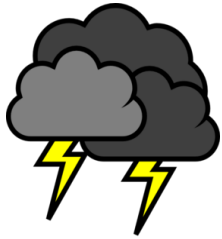
*Op een afgelegen boerderij
New York City
Op een verre planeet
Op een spookachtige piratenboot
Op een verlaten parkeerplaats*

De volgende ingrediënten geven het verhaal nog iets extra's mee.

*Een hond
Een houten been
Een zakmes
Een zaklamp
100 knikkers*

*Gouden muntstukken
Een koude winter
Een diamanten ring
Rode schoenen
? (bedenk zelf iets)*

Het is ook leuk om iets over de weersomstandigheden te zeggen:

regenachtig - zonnig - onweer met bliksem - sneeuwstorm

Maak minstens 20 briefjes per stapel

Met 20 briefjes in elk stapeltje heb je al 8000 verhaalmogelijkheden!

Genoeg stof om 21 jaar lang iedere avond voor het slapen gaan een ander verhaaltje te vertellen.

*Een vergeetachtige dief | bouwt een tijdmachine | in een reusachtig paleis
Een verschrikkelijke tandarts | ontvoert een meisje | in een donker bos
Een schele prinses | vlucht voor een kannibaal | in een gezellig ziekenhuis
Een supersterke opa | verdwaalt | in New York City*

Hoe meer je opschrijft, hoe concreter je verhaalidee

Met deze briefjes heb je gegarandeerd een spannend verhaalconcept. De overige personages kan je er zelf bij verzinnen. Is dat te veel moeite en heb je liever een concreter idee, dan zul je meer op de briefjes moeten schrijven.

Laat je verrassen door de wonderlijke sturende hand van het toeval.

En nee, niet alle ideeën zullen goed genoeg zijn om uit te groeien tot klassieke, gouden-griffel-winnende bestsellers. Maar dat maakt niet uit. Het gaat om de magie van het vertellen, de waanzin van het toeval en de onweerstaanbare uitdaging om van het meest onmogelijke idee toch een logisch verhaal te maken.

In welke vorm je het giet, moet je zelf weten. Je kunt natuurlijk ook een pim-pam-petspelletje gebruiken, of een bingomolen of een rad van fortuin. (Ik hoop stiekem dat iemand eens een klein online-programmaatje voor me kan maken dat random ideeën genereert: een verhalenmachine.) Succes!

Hoe schrijf ik een griezelverhaal?

Met hetzelfde idee van de verhalenhoed kan ook gekozen worden voor verhalen met een bepaald thema. In dit geval een griezelverhaal, leuk voor bijvoorbeeld in de 'Halloween' periode, maar dat hoeft natuurlijk niet, griezelverhalen vallen bij kinderen altijd wel in de smaak.

De kinderen bedenken WIE - WAT - WAAR met betrekking tot alles wat spannend, eng en griezelig is.

Laat ze daarbij gebruik maken van figuratieve taal om het zo gevarieerd en levendig mogelijk verhaal.

Zicht	-	kleuren, vormen en maten	> rond, groen, enorm
Geluid	-	soorten en volume	> rustig, bonkend, melodieus
Reuk	-	geuren en sterktes	> bloemig, sterk, smerig
Smaak	-	smaken en sterktes	> pittig, bitter, slap
Gevoel	-	structuren en temperaturen	> heet, vochtig, glibberig, ruw

De illustratieve vertelkunst

Een leuke oefening voor kinderen om zo gevarieerd en levendig mogelijk te schrijven. Het helpt ze goede beschrijvingen te geven in een verhaal. Laat de kinderen een woord bedenken: goed, slecht, blij, verdrietig, etc. Schrijf onder ieder woord zoveel mogelijk synoniemen (op bijvoorbeeld een kleurenstrip voor verf).

Afhankelijk van de leeftijd hebben kinderen hier meer of minder hulp bij nodig. Een synoniemenlijst (hardcopy of op internet) is hierbij een geweldig hulp.

<http://www.mijnwoordenboek.nl/synoniem.php>

WIE: zwevend, kreunend spook – lelijke, kromme heks – klein, paars monstertje, mevrouw Boekhoudt van de bibliotheek

WAT: krakende, oude deur – stinkend, groen slijm – bitter smakend drankje

WAAR: enorm oud kasteel – smal, griezelig paadje – groot, donker bos

Individueel of groepjes

De verhalen kunnen individueel worden bedacht. Worden de verhalen in een groepje van 2 of meer kinderen bedacht, dan kan het als spel gespeeld worden.

De WIE - WAT - WAAR woorden/teksten worden op gekleurde kaartjes geschreven (ook handig voor een volgende keer), je krijgt dus 3 stapeltjes van ieder een andere kleur. De 3 stapeltjes liggen in het midden, tekst onderop.

Story starter

Een verhaal begint met een 'story starter', hieronder enkele voorbeelden:

“Op een donkere, stormachtige avond, liep ik in onze straat en daar in de schaduw zag ik...”

“Ik was bij mijn vriend thuis, toen ik op m'n skateboard naar huis reed begon het al schemerig te worden. Ik besloot een kortere weg te nemen over het kerkhof.”

“Overdag zag het huis van mevrouw Croes er heel gewoon uit. Maar die nacht gebeurde er iets ...”

Het spel

Speler 1 kiest nu een kaartje, hiervan wordt een zin gemaakt. Speler 2 pakt een kaart van een andere kleur en maakt daar ook een zin van, die aansluit op de zin van speler 1. En zo verder. Nadat WIE - WAT- WAAR aan de beurt zijn geweest kunnen de spelers alleen met deze gegevens verder gaan of er voor kiezen om een nieuwe WIE - WAT- WAAR te kiezen wanneer zij dat nodig vinden. De bedoeling is dat het verhaal blijft lopen.

- ☞ Zorg eventueel voor een spannend sfeertje, zoals enge geluiden en gedimd licht.
- ☞ Laat de kinderen de zinnen opschrijven, zodat ze de verhalen aan elkaar kunnen presenteren.

Hoofdpersoon nodig? <http://www.meestertim.nl/category/posters/>

En wie bekeft de e keer het verhaal?

VERHAAL-DOBBELSTEEN

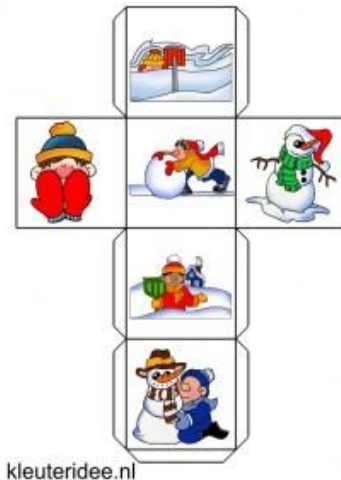
Natuurlijk zijn deze dobbelstenen te koop, maar zelf maken is veel leuker...

Voor kleinere kinderen is 1 dobbelsteen voldoende:

- plak plaatjes op een grote dobbelsteen, gekocht of gemaakt van karton.
- geef een thema aan de dobbelsteen, bijv. sprookjes, griezels, dieren, etc.

Zie ook: <http://kleuteridee.nl/verteldobbelstenen/>

voor een aantal kant en klare printbare voorbeelden.

Voor oudere kinderen maak je 3 dobbelstenen. De kinderen moeten met iedere dobbelsteen een keertje gooien voor de WIE-WAT-WAAR ingrediënten van hun verhaal.

- Maak nog een dobbelsteen voor een extra ingrediënt, zoals het weer of iets spannends!

GOOI EEN VERHAAL

Dit spel kan individueel of in groepjes gespeeld worden. Er wordt 3 maal met een dobbelsteen gegooid zodat de ingrediënten van het verhaal duidelijk worden: wie is de (hoofd)personage, waar speelt het verhaal zich af en ook wat er gaat gebeuren. Hierna gaat iedere leerling zelf (of een groepje leerlingen) aan de slag door een verhaal rond deze gegevens te bedenken en uit te schrijven. Het is natuurlijk helemaal prachtig om na het schrijven van een verhaal er zelf een illustratie bij te maken.

BOVENBOUW

 Gooi een verhaal!

	hoofdpersoon	plaats	situatie
	een tweehoofd monster	in een verborgen grot	hij/zij vindt een ongeluksmunt
	een vuurspuwende draak	op de boerderij	wordt achtervolgd door een tornado
	een prachtige prinses	bij een meer	verdwaalt in de ruimte
	een lelijke paddenstoel	in een woestijn	werd gescheiden van vriend(in)
	een knappe ridder	in een donker bos	at een giftige appel
	een hongerige beer	in een kasteel	is zijn/haar geheugen kwijt

ONDERBOUW

Gooi een verhaal!

	hoofdpersoon	plaats	situatie
	een prinses	in het bos	viert feest
	een draak	in de zee	zingt een liedje
	een hond	in een kasteel	vliegt in de lucht
	een piraat	in het park	doet een dansje
	een dino	in een speeltuin	valt in het water
	een boef	op een schip	is de weg kwijt

jufanja.eu

- Gooien verhaal

Beschrijving van het spel:

Gooi de dobbelsteen!

1ste keer: kijk nu in de 1ste kolom

→ Wie is jouw hoofdpersoon?

2de keer: kijk nu in de 2de kolom

→ Waar is jouw hoofdpersoon?

3de keer: kijk in de 3de kolom

→ Wat gebeurt er in jouw verhaal?

Schrijf nu je verhaal!

Het originele spel is van Ms. Jordan - <http://jufanja.eu/gooeenverhaal/>.

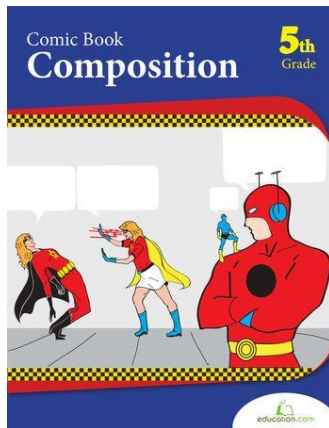
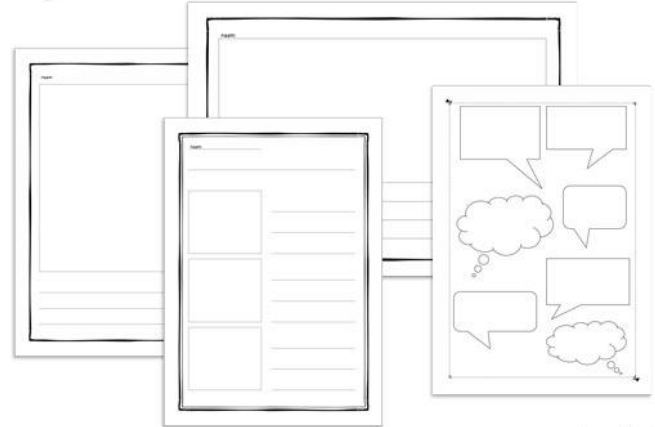
Nog meer schrijf ideeën

Met deze schrijfborden kunnen de kinderen hun boekverslag in stripvorm gieten.

Te downloaden op:

<http://www.lespakket.net/blog/2013/09/21/schrijfborden-set-verhalen-schrijven/>

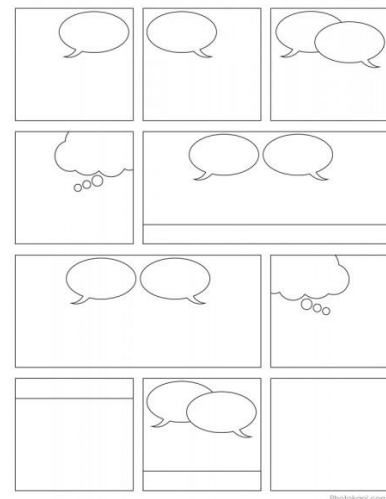
Schrijfborden set 'verhalen'

Op www.education.com is een leuke set werkbladen down te laden die kinderen helpt om hun eigen stripverhaal te schrijven.

My kid LOVES superheroes. Everything about them. He draws them, he talks to them, he pretends to be them. All of it. With this in mind, I created this printable comic book page that he can create his own stories to his hearts content. It can be used as a single page, or make multiple copies, and cut out the specific sections you want. Have fun! Also check out the [free Superhero cape printables](#).

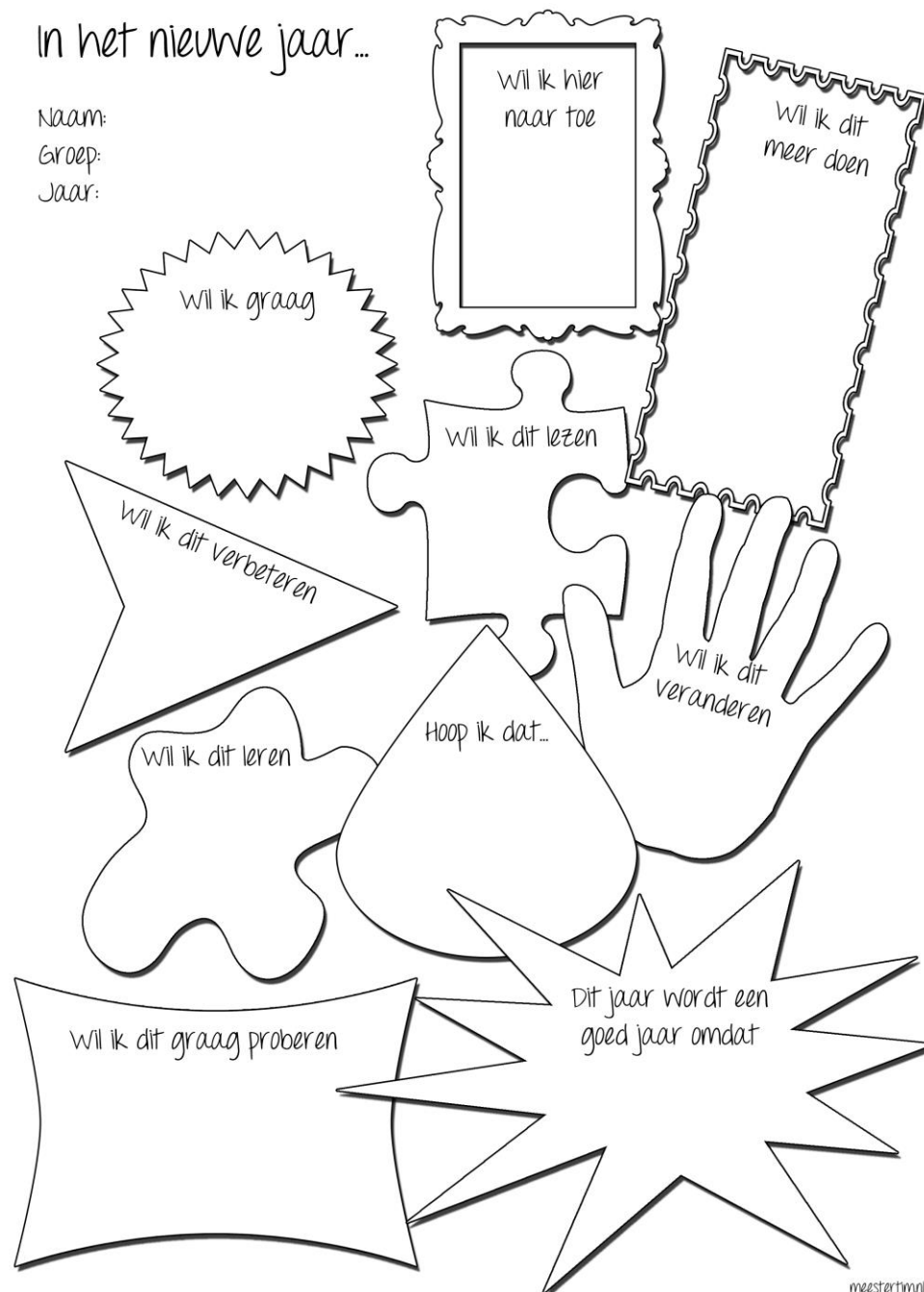
<http://photokapi.com/wp-content/uploads/2013/03/comicbookpage.pdf>

NEW YEAR'S RESOLUTION

Leuke schrijfpdracht voor de kerstvakantie: nieuw jaar ⇒ nieuwe doelen!

Ook van <http://www.meestertim.nl/category/posters/>

WRITING TAB-ITS

Procedural Writing

Volgens een bepaalde procedure.

Opinion Writing

Geef je eigen mening en de argumenten daarvoor.

Expository Writing

Leg uit, beschrijf en geef informatie.

Story Maps

http://www.readingrockets.org/strategies/story_maps

A story map is a strategy that uses a graphic organizer to help students learn the elements of a book or story. By identifying story characters, plot, setting, problem and solution, students read carefully to learn the details. There are many different types of story map graphic organizers.

The most basic focus on the beginning, middle, and end of the story. More advanced organizers focus more on plot or character traits.

Name _____ Date _____

Story Map 3
Write notes in each section.

Beginning
↓
Middle
↓
End

Copyright © Houghton Mifflin Company. All rights reserved.

Fiction stories name _____
setting, conflict, events

first
↓
next
↓
then
↓
last

© 2011 Benchmark Education Company. All rights reserved.

Name _____ Date _____

Story Map 1
Write notes in each section.

Setting: Time: Place:
↓
Characters:
↓
Problem:
↓
Plot/Events:
↓
Resolution:

Copyright © Houghton Mifflin Company. All rights reserved.

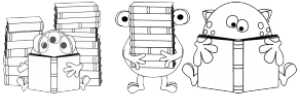
Why use story maps?

- They improve students' comprehension
- They provide students with a framework for identifying the elements of a story.
- They help students of varying abilities organize information and ideas efficiently.

How to use story maps

1. Discuss the main components of a story (e.g., characters, setting, plot and theme OR beginning, middle, end).
2. Provide each student with a blank story map organizer and model how to complete it.

- As students read, have them complete the story map. After reading, they should fill in any

Title	Story Map 		Author and Illustrator
Characters		Setting	
Conflict: Mix-Up		Resolution: Fix-Up	
Plot- Beginning, Middle and End			

missing parts.

The Story Wheel: there are 6 sections on the wheel that asks the students to respond to the reading they did. They must talk about **the main character** and list **character traits**, draw and describe **the setting**, discuss the character traits of the antagonist, write about both **the problem and solution**, as well as discuss **the author's motivation** and purpose for writing the story (which actually also lends itself well to the theme of the piece).

Then, I stapled 3 or 4 of them together to hang from the ceiling as a mobile.

Brieven schrijven

Maak een creatieve 'brievenbus' en laat de kinderen hun brieven posten.

De brieven kunnen het volgende thema hebben:

- Een probleem op school dat moet worden opgelost
- Vertel een vriend in een ander land over Aruba

Liedjes schrijven

Laat kinderen een eigen liedje schrijven, bijvoorbeeld een rap. Laat ze beginnen met het schrijven van een rijm op een makkelijke (bestaande) melodie. Daarna kunnen ze hun eigen melodie bedenken.

Een extra couplet voor een bestaand lied schrijven is ook een optie.

Zoals het lied Julia, dat vooral bij de hogere klassen in de smaak zal vallen omdat het zo'n raar lied is, maar het is lekker mee te zingen.

Wanneer je het lied 'Julia is zo mooi' niet kent, kun je het beluisteren op youtube.

- Er zijn verschillende versies van dit liedje, hieronder is het aangepast, zodat het geschikt is voor de leerlingen van de basisschool.

Julia

En Julia is zo mooi, zo mooi als een sirene
Al heeft ze vuurrood haar en een paar kromme benen

Refrein:

Julia, Julia, Jul-iaia

Julia, Julia, Jul iaia

Julia, Julia, Jul-iaia, en Julia is zo mooi

En Julia is zo mooi, ze heeft van die mooie haren
Van voren is het vlas en van achter is het garen

Refrein

En Julia is zo mooi, ze heeft van die mooie tanden
Ze zijn zo groen als gras, met donkergele randen

Refrein

En Julia is zo mooi, ze heeft van die mooie ogen
De ene is van glas en de andere hangt te drogen

Refrein

En Julia is zo mooi, ze heeft van die mooie oren
Het ene is eraf, het andere kan niet horen

Refrein

En Julia is zo mooi, ze heeft van die mooie armen
Ze hangen langs haar lijf, als uitgedroogde darmen

Refrein

En Julia is zo mooi, ze heeft van die mooie benen
Het ene is van hout en het andere is verdwenen

Refrein

langzaam: Maar nu is Julia dood en kun je haar bekijken
 Met zemelen gevuld, ligt ze in 't museum te prijken

Refrein

Snel! Julia, Julia, Jul-iaia,

 Julia, Julia, Jul iaia,

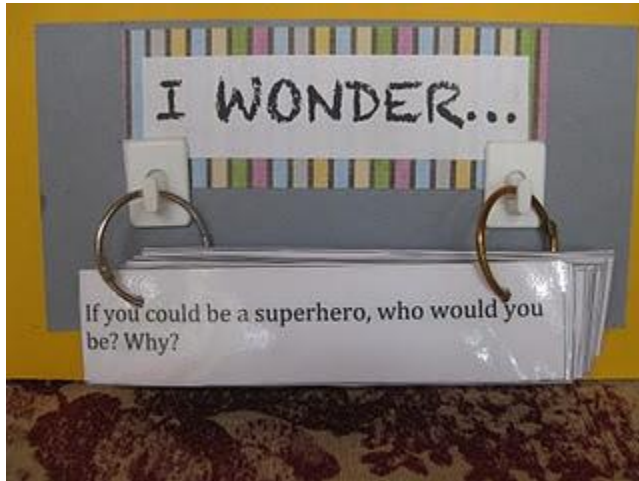
 Julia, Julia, Jul-iaia,

Langzaam: en Julia is zo mooi.

Schrijf hieronder je eigen couplet(ten) van Julia:

Prikkel de fantasie om te schrijven met de juiste ingrediënten!

I wonder questions, great for writing ideas!

Als je een superheld kon zijn, wie zou je dan willen zijn en waarom?

Wat zou je doen als je een dinosaurus als vriend zou hebben.

Wat zou je doen als je verliefd werd op een echte prins of prinses?

Stel... Je komt een fee tegen en je mag één wens doen...

Je wordt op een ochtend wakker en je merkt dat je onzichtbaar bent geworden

Je krijgt 'superherschens' en je weet plots overal een antwoord op.

Verhalen schrijven over je idool

Voor thuis of in de klas: laat kinderen zelf een verhaal bedenken over hun favoriete 'Disney character' of idool. Het kind kan het verhaal bijvoorbeeld in een andere tijd zetten (science fiction?), of zichzelf in het verhaal verwerken.

Als het kind nog niet kan schrijven, kan de ouder/leerkracht dat doen (zet het in de computer) en lees dan het ZELF VERZONNEN verhaal voor.

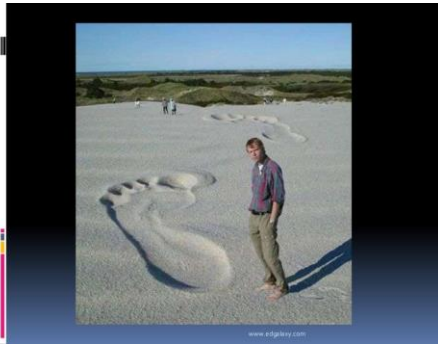
- Laat het kind er een titel bij bedenken en er een tekening bij maken.
- Het kind (of de kinderen) kunnen het verhaal uitbeelden.
- Het verhaal kan in de klas worden voorgelezen.
- Bedenk er een passende snack bij die tijdens het voorlezen van het verhaal gegeten kan worden of die de kinderen zelf kunnen maken na afloop van het verhaal.
- Bedenk er een passend knutselwerk bij dat tijdens handvaardigheid gemaakt kan worden.

I wonder pictures, great for writing ideas!

<http://www.slideshare.net/kevcummins/150-amazing-writing-prompts-pictures>

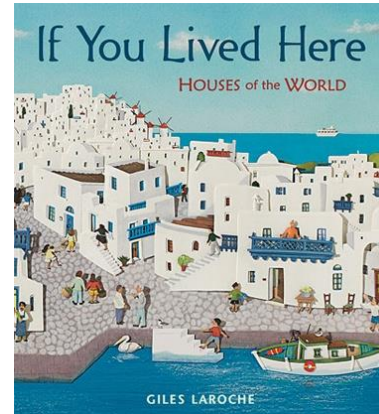
(Bekijk de site alleen, dus niet samen met de kinderen, want je weet nooit wat je tegenkomt!)

Just imagine...

Verzamel ansichtkaarten (of plaatjes van internet) van verschillende landen, bijvoorbeeld hoe men daar woont, en laat de kinderen er 1 kiezen om daarover te schrijven:

‘Als ik hier zou wonen...’.

Zelfde idee: ‘If I lived in... or were trapped in a snow globe...’

(www.pinterest.com)

Paper bowl melted snowman craft.

What a fun idea for:

- a **snowman story**
- or to describe what happened in a **science experiment!**

<http://www.scholastic.com/teachers/top-teaching/2009/11/assessment-reading-workshop>

ILLUSTRATIES

Digitaal (prenten)boek

<http://www.jufjanneke.nl/wordpress/tips-voor-de-kinderboekenweek/> (Idee van Ingrid Bats)

Ingrid bedacht met de kleuters een verhaal en maakte er figuren bij. Zorg voor een achtergrond en leg de scènes neer. Maak er een foto van en leg dan de volgende scene neer. Door alle foto's achter elkaar te zetten ontstaat er een verhaal. Dit kun je op allerlei manier weer gebruiken: op het digibord, een boekje van maken, achter elkaar ophangen, etc.

Cookie-Cutters

Maak gebruik van 'cookie-cutters' voor illustraties.

Tijdschriften

Have kids put their faces on pictures found in magazines, and then write a story about themselves in that situation. This should be extremely popular! The writing that results is as fun to hear as it is to write!

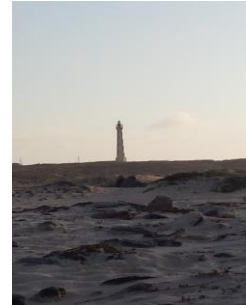

Foto's

Laat kinderen een verhaal schrijven, dit kan een fantasie of een waargebeurd verhaal zijn. Laat ze er passende foto's bij maken of foto's van internet gebruiken en maak er eventueel een boekje van.

Bijvoorbeeld:

In het weekend ben ik met mijn familie de natuur van Aruba gaan verkennen. We zijn naar de noordkust gereden, helemaal achter California Lighthouse langs.

We kwamen bij de kust, daar was het heel mooi. Er waren veel rotsen. Ik denk dat het vulkanisch gesteente is.

We hadden van daar een prachtig uitzicht op de zee aan de noordkust.

Toen we terugreden zijn we nog even gestopt bij het Divi Phoenix hotel. Daar zagen we een enorm grote krab!

Maar bij ons in de tuin kunnen we ook genieten van de natuur. Een totolica heeft daar namelijk een nestje gemaakt in een cactus.

De kleintjes schrijven samen met de groten

Op de site van juf Janneke (<http://www.jufjanneke.nl>) staat het volgende schrijffidee van juffrouw Monique Hendriks: de kinderen van klas 1 schrijven, samen met de leerlingen van klas 6 een verhaal van ca. 4 pagina's, mag natuurlijk ook minder. Klas 1 verzint de tekst, klas 6 schrijft en samen maken ze er één of meerdere tekening(en) bij. Een andere klassencombinatie kan natuurlijk ook.

Verhaal-grabbelton

Voor groot en klein! In een mand of bakje zitten een aantal artikelen:

- de kinderen mogen er 2 artikelen uithalen en de leerkracht vertelt er een verhaal over,
- de kinderen mogen er 2 artikelen uithalen en de leerling (of meerdere) vertelt er een verhaal over,
- ieder kind haalt er een artikel uit en vertelt/schrijft er een verhaal over.

Etc. etc. etc.

Voor ideeën met betrekking tot schrijven in de 1ste klas (die natuurlijk ook aan te passen zijn voor hogere of lagere klassen):

<http://secondgradesugarandspice.blogspot.com/search/label/writing>

<http://secondgradesugarandspice.blogspot.com/search/label/Writer%27s%20Workshop>

1

2

1) Writing Center with supplies, paper, editing hats. The second shelf houses our six word work bins.

2) Writer's Workshop board. Students will move their (mini) clothespin to the writing stage they are currently on.

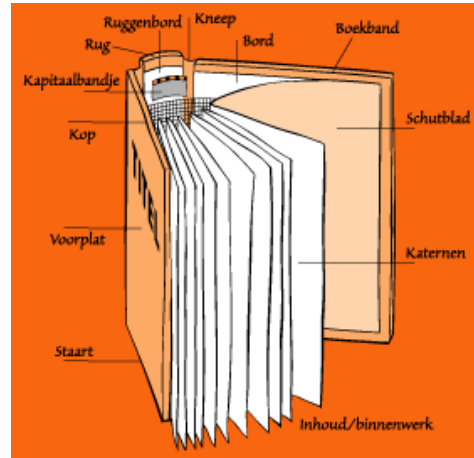
Maak je eigen boek!

Boeken lezen is leuk, er zelf één maken is nog leuker. Met het verhaal dat je zelf hebt bedacht en geschreven en met zelfgemaakte tekeningen erin!

Hoe ziet een boek eruit? Welke onderdelen heeft een boek, hoe heten deze onderdelen? Bespreek de vaktermen met de kinderen:

Gevonden op:

<http://boekenstek.blogspot.com/2012/05/de-boekbinder.html>

Ook leuk om in de klas te behandelen...

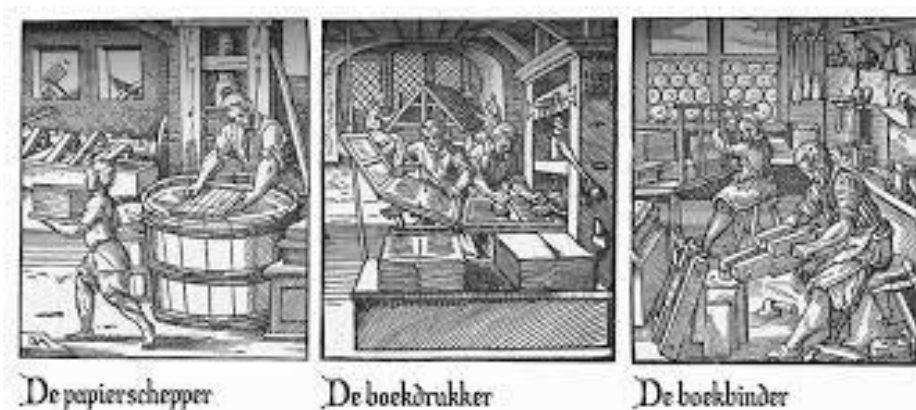

Hoe vroeger boeken werden gemaakt?

(zie de site hierboven vermeld en

<http://www.geschiedenisvoorkinderen.nl/middeleeuwen/geestelijkheid/>)

... lang geleden, voor de uitvinding van de boekdrukkunst in 1454, werden alle boeken met de hand geschreven door monniken en was ieder boek uniek...

Schrijven van vroeger naar nu...

Ganzenveer

Lei en griffel

Kroontjespen

Balpen

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Schrijfinstrument>

Indianen tekeningen op Aruba

Egyptische hiërogliefen

Schrijft men overal het zelfde? ☞ denk aan Arabisch, Chinees en Japans etc.

Zie ook het lespakket van de Kinderboekenweek 2012, met het thema Multiculturaliteit.

De Arabische taal wordt van *rechts naar links* geschreven:

Chinese Pinyin: zun jing + respect

Hoe maak je een boekje van een zeepdoosje?

Voor een groter boek kun je ook een cornflakesdoos gebruiken of een ander doosje.

<http://www.creativityprompt.com/video-tutorial-how-to-make-a-mini-book-out-of-soap-wrap/>

Een notitie-boekje van Foamie

Waarin kinderen hun verhalen kunnen schrijven of een dagboek kunnen bijhouden.

Vul het om-en-om met gelinieerde pagina's en een blanke pagina, zodat ze de verhalen kunnen illustreren.

http://factorydirectcraft.com/factorydirectcraft_blog/easy-diy-craft-foam-notebook/

Een harmonicaboek, oftewel een leporello

Voor een supersimpel ontwerp, met duidelijke stap-voor-stap foto's, dat er heel mooi uitziet, ga naar: <https://demaakbarewereld.wordpress.com/tag/harmonicaboek/>

Uitleg via een video voor een zig-zag accordeon boekje en verschillende andere boekjes/kaarten vind je op:

<http://papierenvonturen.blogspot.com/2010/07/zigzag-harmonicaboek-hoe-maak-jedat.html>

Interessante sites over lezen en schrijven:

www.ea.aw – info@ea.aw

<http://www.readingrockets.org/teaching/reading101/writing>

Leuke creatieve schrijfoopdrachten op Klascement:

<https://www.klascement.net/alles/zoeken/%22creatieve%20schrijfoopdracht%22>

Op de site hieronder staan 10 tips Hoe je een gedicht kan leren schrijven:

<http://www.poeziepaleis.nl/projecten/kinderen-en-poezie/tips/10-tips-om-te-leren-schrijven>

Boekscout YO is een uitgever. Zij gaan met je boek aan de slag. Jouw boek wordt een echt boek, zonder dat je daar voor hoeft te betalen! Kijk verder op de site:

<http://www.boekscout-yo.nl/wat.asp>

Meester Tim heeft leuke posters (in deze reader gebruikt), maar ook vele andere ideeën op het gebied van taal, lezen en schrijven.

<http://www.meestertim.nl/category/posters/>

